

КӨЛІК-ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Көлік – бұл адамдар мен жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын материалдық-экономикалық өндіріс саласы. Қоғамдық өндіріс құрылымында көлік материалдық қызметтерді өндіру саласына жатады.

Материалдық ағынның бастапқы шикізат көзінен соңғы тұтынуға дейінгі қозғалысы жолындағы логистикалық операциялардың едәуір бөлігі әртүрлі көлік құралдарын қолдана отырып жүзеге асырылады. Осы операцияларды орындауға арналған шығындар логистикаға арналған жалпы шығындар сомасының 50% - на дейін құрайды.

Логистикадағы тасымалдаудың рөлі жалпы алғанда, логистикалық шығындардың құрамындағы көлік шығындарының үлкен салмағымен ғана емес, сонымен бірге тасымалдаусыз материалдық ағынның болуы мүмкін емес екендігімен түсіндіріледі, жүк өңдеу операцияларымен толықтырылған көлік қызметі, мысалы терминалдарда, логистикалық іс-шаралар мен интеграцияланған логистикалық жүйелердің басым көпшілігін қамтиды.

Көлік – логистикалық жүйелер элементтері арасындағы байланыстырушы буын. Көлік логистикасы – бұл тауардың қажетті мөлшерін қажетті нүктеге, қажетті уақытқа оңтайлы бағытқа және ең аз шығынмен жылжыту. Кез - келген өнімді құру құны өндіріс құны мен өндіруші-соңғы сатып алушы тізбегіндегі барлық жұмыстарды орындау шығындарынан тұрады. Материалдық ағынның бастапқы шикізат көзінен түпкілікті тұтынуға дейінгі қозғалысы логистикалық шығындардың жалпы сомасының 50%-на дейін жетуі мүмкін шығындарды талап етеді. [1]

Көліктік логистикалық жүйені қолданудың нәтижесі "логистиканың алты ережесін" орындау ықтималдығы жоғары болады: қажетті жүк, қажетті жерге, қажетті уақытта, қажетті мөлшерде, қажетті сапада, ең аз шығынмен. Көлік логистикасында техникалық және технологиялық ұштасуды қамтамасыз ету қатысушылардың экономикалық мүдделерін келісуді, сондай-ақ жоспарлаудың бірыңғай жүйелерін пайдалануды талап етеді.

Компанияның логистикалық менеджменті деңгейінде тасымалдауды басқару бірнеше негізгі кезеңдерден тұрады:

1. Тасымалдау әдісін таңдау;
2. Көлік түрін таңдау;
3. Көлік құралын таңдау;
4. Тасымалдау бойынша тасымалдаушы мен логистикалық серіктестерді таңдау;
5. Көлік процесінің параметрлерін оңтайландыру.

Көлік логистикасы шешетін міндеттерге келесі маманданулар кіреді:

- көлік жүйелерін құру, оның ішінде көлік дәліздері мен көлік тізбектерін құру;

- көлік-қойма процесінің технологиялық бірлігін қамтамасыз ету;
- көлік процесін қойма және өндіріс орындарымен бірлесіп жоспарлау;
- жүкті жеткізудің ұтымды бағытын анықтау;
- көлік құралының түрі мен түрін таңдау және т.б. [2]

Біздің көзқарас бойынша, аталған логистикалық жүйелердің интеграциясы ұлттық макрологистикалық жүйе звеноларының аймақтық логистикалық көліктік-үлестіруші жүйелердің звеноларымен интеграциялануы арқылы жүргізілуі керек. Бұл ұлттық логистикалық жүйеден аймақтық жүйеге кіретін және аймақтық логистикалық жүйеден ұлттық жүйеге шығатын материалдық ағымдарды тиімді басқаруға мүмкіндік береді. Осылайша, ұлттық макрологистикалық жүйе аймақтар арасындағы ағымдардың тиімді қозғалысын қамтамасыз етеді, ал аймақтық көліктік-үлестіруші жүйелер жекелеген аймақтар деңгейінде материалдық ағымдарды тиімді басқаруды қамтамасыз етеді. [3]

Елімізде логистикалық жүйелерді басқарудың маңыздылығы жоғары. Біз мемлекетіміздің территориялық орналасуының тиімділігін барынша пайдалануымыз қажет.

Әдебиеттер

1. Ж.С.Раимбеков, Б.У.Сыздықбаева. Основы логистики, Алматы, 2019.
2. И.С.Карабасов, К.Х.Кушукбаев, А.К.Кушукбаев. Мультимодальные перевозки, Алматы, 2002.
3. <https://articlekz.com/kk/article/17242>

Айтуганов Б.К., 2 курс (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.м., аға оқытушы Муканова А.С.

ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТ

Бүгінгі таңда Қазақстан мемлекеті қарқынды даму үстінде. Қазіргі заманда біз цифрлық әлемге толық ілесу үшін барымызды салудамыз. Сонымен қатар, цифрландыру әлемін жетік меңгере отырып, үш тілділікті қоса алып жүруге ұмтылудамыз. Бұл біздің яғни жастардың алдарына қойған талаптардың бірі де, бірегейі.

Цифрлық трансформация арқылы басқару – бұл кәсіпорындардың жұмыс жасауына заманауи технологияларды енгізу болып табылады. Цифрлық трансформация тек заманауи жабдықтар мен бағдарламалық жасақтаманы ғана қолдану емес, оған қоса менеджмент, корпоративтік мәдениет және сыртқы коммуникация тәсілдеріне өзгерістерді енгізуді білдіреді. Жұмысты трансформациялау арқылы компаниядағы әр жұмысшының өнімділігі мен тұтынушылардың қанағаттану деңгейі жоғарылайды. Сондай-ақ компанияның нарықтағы беделі басымдылыққа ие болады. Цифрлық трансформацияның көлемі әлемдік экономика саласында да көптеген терең өзгерістерге ауысты. Әлемдік цифрлық тауарлар мен қызметтер нарығы 2013 жылы 4,4 триллион долларға бағаланған. Цифрлық экономиканың көлемі 20,4 трлн долларға